

Piezīmes un atsaucis vietas līmeņa aizsardzības mērķa (CO) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods	1032
Sugas nosaukums	<i>Unio crassus</i>
Natura 2000 teritorijas kods	LV0523200
Natura 2000 teritorijas kods	Ukru gārša
Eksperti	Mudīte Rudzīte, Otars Opermanis
Darbs pabeigts	13.01.2023.
Vispārējās piezīmes	<p>Dabas liegumu “Ukru gārša” šķērsu trīs upes: Tērvete, Cērpaine un Reņģe. Tās visas ir regulētas un neatbilst biotopa 3260 <i>Upju straujteces un neregulēti upju posmi</i> kritērijiem (LDF, 2016).</p> <p>Tērvetes upe visā dabas lieguma garumā ir taisnota, apaugusi ar alkšņiem, noēnota, bez ūdensaugu veģetācijas, aļģes nav novērotas. Ļoti sekla, nelielās straujtecītēs pat 5 cm dziļa, dziļākas vietas veidojas pie zaru sanesumiem. Dabas liegumā robežās Tērvetes upē 2015. gadā ir konstatēta biežā perlamutrene <i>Unio crassus</i> (V. Spuņģa dati, DDPS “Ozols”), tomēr tās populācija atzīta par vāju un neperspektīvu (LDF, 2016). Upes regulēšanas darbi Tērvetes upē dabas lieguma teritorijā veikti jau 20. gs. 30. gados (1939. gada meliorācijas kartē parādās kā pabeigta līdz tagadējai atpūtas vietai), vēlāk turpināts 20. gs. otrajā pusē. Upe ir ar smilšainu, vietumis sīki oļainu grunti, tomēr straujteces tajā neveidojas. Dažās vietās ir bebru aizsprosti.</p> <p>1. transektē uz gultnes atrastas 6 dzīvas gliemenes un divas gliemenes atradās krastā, bet vēl bija dzīvas (tika ielaistas atpakaļ upē – kopā 8). Divas gliemenes krastā bija mirušas, bet ar visu ķermeni, tāpat viena gliemene ūdenī bija mirusi, bet ar visu ķermeni. Daudz tukšo čaulu, to skaits ir aptuvens. Čaulas dažāda izmēra, sākot no 5,5 cm un beidzot ar 8,8 cm, vidēji 6–7 cm, tātad dominē vecas gliemenes. Dzīvās bija apmēram 6–8 cm garas, mazākas netika atrastas. No dzīvajām tikai viena veidoja raksturīgo sliedi smiltīs (vitāla), pārējās nepārvietojās.</p> <p>2. transektē netika konstatētas dzīvas gliemenes, tikai tukšās čaulas. Konstatēta viena gliemenes veidota sliede smiltīs, taču pati gliemene nebija. Atrastas tikai tukšās čaulas, piedevām nelielā skaitā. Transektes substrāts krasi atšķīrās no 1. transektes substrāta.</p> <p>Teritorijas apsekošanas laikā tika konstatēts, ka Tērvetes upītes krastā atrodamas gan dzīvas, gan nesen mirušas gliemenes, kuras acīmredzot bojājis kāds dzīvnieks, iespējams, melnais stārķis. Biezā perlamutrene dabas lieguma teritorijā ir izteikti nelabvēlīgā stāvoklī, apmēram 40–80 individu.</p>

Lauks	Paskaidrojums
CV_USE	63,2 ind. – ģeometriskais vidējais starp <i>popmin</i> (50 ind.) un <i>popmax</i> (80 ind.). Izmantoti dati no Natura 2000 datu bāzes SDF, kur datu sākotnējais avots, domājams, ir dabas aizsardzības plāns (LDF, 2016).
Unit_CV	Indivīds
Habitat	Annex I
Annex I	3260
Annex I_area_USE	0,48 ha Dabas lieguma dabas aizsardzības plānā (LDF, 2016) norādītā biežās perlamutrenes dzīvotnes platība.

Lauks	Paskaidrojums																																																																																																																																												
Other_area_USE	Na																																																																																																																																												
OK_DEN	Šajā Natura 2000 vietā blīvums novērtēts kā nepietiekams (skat. pamatojumu zemāk).																																																																																																																																												
OPT_DEN	<p>Tabula zemāk parāda gliemeņu blīvuma rādītāju (gliemenes/ha) 33 Natura 2000 teritorijās, kurās reģistrēta biežā perlamutrene.</p> <p>Blīvuma datu analīzē tika identificētas sekojošas (nosacītas) blīvumu zonas: augsts blīvums (8470,3 gliemenes/ha un vairāk), vidēji augsts (1259–5600 gliemenes/ha) un zems (acīmredzami nepietiekams) – mazāk nekā 1259 gliemenes/ha). Lai atvieglotu aprēķinus, par optimālā blīvuma vērtību, definēta “apaļā” vērtība – 6000 gliemenes/ha (sarkanā līnija tabulā zemāk), kas ir arbitrārs noapaļojums uz augšu no vidējās sadalījuma grupas, ņemot vērā sugas un tās dzīvotņu – mazo upju – aizsardzības stāvokli, eksperta pieredzi un arī to, ko var sasniegt Latvijas apstākļos.</p> <p>Pēc FRV un CO summas salīdzināšanas un konstatētās nesakritības, tika nolemts pazemināt optimālo blīvumu no 6000 īp./ha līdz 3763 īp./ha. Apsvērumi izklāstīti projekta gala atskaitē (20. lpp.). Izmaiņas veiktas aprēķinos CO darba tabulā, bet nav atspoguļotas tabulā zemāk.</p>																																																																																																																																												
	<table><tr><th>Kods</th><th>Natura 2000 teritorija</th><th>CV_USE</th><th>Annex I_USE</th><th>Blīvums</th></tr><tr><td>LV0523100</td><td>Lielupes palienes pļavas</td><td>0</td><td>0</td><td>0,0</td></tr><tr><td>LV0507800</td><td>Liepājas ezers</td><td>0</td><td>0</td><td>0,0</td></tr><tr><td>LV0535400</td><td>Rūjas paliene</td><td>0</td><td>17,48</td><td>0,0</td></tr><tr><td>LV0300700</td><td>Tērvete</td><td>0</td><td>1,63</td><td>0,0</td></tr><tr><td>LV0507200</td><td>Ventas un Šķerveļa ieleja</td><td>157</td><td>47</td><td>3,3</td></tr><tr><td>LV0600400</td><td>Augšdaugava</td><td>10000</td><td>1560</td><td>6,4</td></tr><tr><td>LV0305100</td><td>Aiviekstes paliene</td><td>346</td><td>23</td><td>15,0</td></tr><tr><td>LV0524100</td><td>Mežole</td><td>57</td><td>2,78</td><td>20,5</td></tr><tr><td>LV0415600</td><td>Zaņas lejtece</td><td>70</td><td>3</td><td>23,3</td></tr><tr><td>LV0200200</td><td>Ķemeru Nacionālais parks</td><td>758</td><td>8,83</td><td>85,8</td></tr><tr><td>LV0523200</td><td>Ukru gārša</td><td>63</td><td>0,48</td><td>131,3</td></tr><tr><td>LV0528800</td><td>Mugurves pļavas</td><td>2924</td><td>12,6</td><td>232,1</td></tr><tr><td>LV0507100</td><td>Ventas ieleja</td><td>3200</td><td>10,8</td><td>296,3</td></tr><tr><td>LV0302200</td><td>Salacas ieleja</td><td>14142</td><td>32,8</td><td>431,2</td></tr><tr><td>LV0524500</td><td>Ruņupes ieleja</td><td>2900</td><td>5,8</td><td>500,0</td></tr><tr><td>LV0304200</td><td>Kuja</td><td>7750</td><td>15</td><td>516,7</td></tr><tr><td>LV0528100</td><td>Šepka</td><td>2450</td><td>4,55</td><td>538,5</td></tr><tr><td>LV0532000</td><td>Sitas un Pededzes paliene</td><td>10000</td><td>11,4</td><td>877,2</td></tr><tr><td>LV0530500</td><td>Vitrupe ieleja</td><td>5831</td><td>6,2</td><td>940,5</td></tr><tr><td>LV0523400</td><td>Ances purvi un meži</td><td>1889</td><td>1,5</td><td>1259,3</td></tr><tr><td>LV0302100</td><td>Abavas senleja</td><td>54083</td><td>23,9</td><td>2262,9</td></tr><tr><td>LV0536600</td><td>Lubāna mitrājs</td><td>300678</td><td>110,42</td><td>2723,0</td></tr><tr><td>LV0528000</td><td>Rauza</td><td>72664</td><td>19,31</td><td>3763,0</td></tr><tr><td>LV0531300</td><td>Pāces pļavas</td><td>15420</td><td>3,5</td><td>4405,7</td></tr><tr><td>LV0301100</td><td>Riežupe</td><td>537</td><td>0,1</td><td>5370,0</td></tr><tr><td>LV0525900</td><td>Jaunanna</td><td>14000</td><td>2,5</td><td>5600,0</td></tr><tr><td>LV0528200</td><td>Launkalne</td><td>37947</td><td>4,48</td><td>8470,3</td></tr></table>	Kods	Natura 2000 teritorija	CV_USE	Annex I_USE	Blīvums	LV0523100	Lielupes palienes pļavas	0	0	0,0	LV0507800	Liepājas ezers	0	0	0,0	LV0535400	Rūjas paliene	0	17,48	0,0	LV0300700	Tērvete	0	1,63	0,0	LV0507200	Ventas un Šķerveļa ieleja	157	47	3,3	LV0600400	Augšdaugava	10000	1560	6,4	LV0305100	Aiviekstes paliene	346	23	15,0	LV0524100	Mežole	57	2,78	20,5	LV0415600	Zaņas lejtece	70	3	23,3	LV0200200	Ķemeru Nacionālais parks	758	8,83	85,8	LV0523200	Ukru gārša	63	0,48	131,3	LV0528800	Mugurves pļavas	2924	12,6	232,1	LV0507100	Ventas ieleja	3200	10,8	296,3	LV0302200	Salacas ieleja	14142	32,8	431,2	LV0524500	Ruņupes ieleja	2900	5,8	500,0	LV0304200	Kuja	7750	15	516,7	LV0528100	Šepka	2450	4,55	538,5	LV0532000	Sitas un Pededzes paliene	10000	11,4	877,2	LV0530500	Vitrupe ieleja	5831	6,2	940,5	LV0523400	Ances purvi un meži	1889	1,5	1259,3	LV0302100	Abavas senleja	54083	23,9	2262,9	LV0536600	Lubāna mitrājs	300678	110,42	2723,0	LV0528000	Rauza	72664	19,31	3763,0	LV0531300	Pāces pļavas	15420	3,5	4405,7	LV0301100	Riežupe	537	0,1	5370,0	LV0525900	Jaunanna	14000	2,5	5600,0	LV0528200	Launkalne	37947	4,48	8470,3
Kods	Natura 2000 teritorija	CV_USE	Annex I_USE	Blīvums																																																																																																																																									
LV0523100	Lielupes palienes pļavas	0	0	0,0																																																																																																																																									
LV0507800	Liepājas ezers	0	0	0,0																																																																																																																																									
LV0535400	Rūjas paliene	0	17,48	0,0																																																																																																																																									
LV0300700	Tērvete	0	1,63	0,0																																																																																																																																									
LV0507200	Ventas un Šķerveļa ieleja	157	47	3,3																																																																																																																																									
LV0600400	Augšdaugava	10000	1560	6,4																																																																																																																																									
LV0305100	Aiviekstes paliene	346	23	15,0																																																																																																																																									
LV0524100	Mežole	57	2,78	20,5																																																																																																																																									
LV0415600	Zaņas lejtece	70	3	23,3																																																																																																																																									
LV0200200	Ķemeru Nacionālais parks	758	8,83	85,8																																																																																																																																									
LV0523200	Ukru gārša	63	0,48	131,3																																																																																																																																									
LV0528800	Mugurves pļavas	2924	12,6	232,1																																																																																																																																									
LV0507100	Ventas ieleja	3200	10,8	296,3																																																																																																																																									
LV0302200	Salacas ieleja	14142	32,8	431,2																																																																																																																																									
LV0524500	Ruņupes ieleja	2900	5,8	500,0																																																																																																																																									
LV0304200	Kuja	7750	15	516,7																																																																																																																																									
LV0528100	Šepka	2450	4,55	538,5																																																																																																																																									
LV0532000	Sitas un Pededzes paliene	10000	11,4	877,2																																																																																																																																									
LV0530500	Vitrupe ieleja	5831	6,2	940,5																																																																																																																																									
LV0523400	Ances purvi un meži	1889	1,5	1259,3																																																																																																																																									
LV0302100	Abavas senleja	54083	23,9	2262,9																																																																																																																																									
LV0536600	Lubāna mitrājs	300678	110,42	2723,0																																																																																																																																									
LV0528000	Rauza	72664	19,31	3763,0																																																																																																																																									
LV0531300	Pāces pļavas	15420	3,5	4405,7																																																																																																																																									
LV0301100	Riežupe	537	0,1	5370,0																																																																																																																																									
LV0525900	Jaunanna	14000	2,5	5600,0																																																																																																																																									
LV0528200	Launkalne	37947	4,48	8470,3																																																																																																																																									

Lauks	Paskaidrojums				
	LV0514200	Raķupes ieleja	68454	7,8	8776,2
	LV0304500	Ogres ieleja	258600	25	10344,0
	LV0600700	Ziemeļgauja	118321	9,18	12889,0
	LV0304900	Vilce	411	0,03	13700,0
	LV0200100	Gaujas Nacionālais parks	1312626	83,6	15701,2
	LV0304800	Vecumu meži	84852	1,5	56568,0
OK_NEW	Na				
AREA_NEW	Na				
OK_INT	Na				
IND_INT	Na				
Papildus nosacījumi					
Cits lauks					

Literatūra un informācijas avoti

Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”, <https://ozols.gov.lv/ozols/> (skatīts 13.01.2023.).

Natura 2000 SDF – Ukru gārša, <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0523200> (skatīts 13.01.2023.).

LDF 2016. Dabas lieguma “Ukru gārša” dabas aizsardzības plāns. Plāns izstrādāts laika posmam no 2016. gada līdz 2028. gadam. Latvijas Dabas fonds, Rīga, <https://www.daba.gov.lv/lv/ukru-garsa> <https://www.daba.gov.lv/lv/media/3402/download> (skatīts 30.04.2022.).